

Vergaderjaar 2018–2019

27 565

Alcoholbeleid

Nr. 172

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID,
WELZIJN EN SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2018

Met deze brief bericht ik u over de publicatie van het rapport van de Gezondheidsraad over het onderzoek Alcohol en hersenontwikkeling bij jongeren en mijn reactie hierop. Daarnaast ontvangt u de cijfers van VeiligheidNL over het aantal alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol op de Eerste Hulp in 2017. Tot slot informeer ik u over de eerder gedane toezeggingen met betrekking tot de visie op het alcoholbeleid en de verkenning van prijsmaatregelen.

Rapport Gezondheidsraad Alcohol en hersenontwikkeling bij jongeren

In 2016 heeft mijn ambtsvoorganger de Gezondheidsraad (GR) gevraagd of het mogelijk is om onderzoek te doen naar het effect van alcoholgebruik door jongeren, tussen de 12 en 24 jaar, op hun hersenontwikkeling. De GR heeft zijn rapport over Alcohol en hersenontwikkeling bij jongeren op 17 december jl. gepubliceerd. Het rapport kunt u hier raadplegen: <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2018/12/17/alcohol-en-hersenontwikkeling-bij-jongeren>

De commissie van de GR ziet in het geheel van de beoordeelde onderzoeksresultaten aanwijzingen dat alcohol een negatieve invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van jongeren en op later problematisch alcoholgebruik door die jongeren. De commissie vindt het daarom voor jongeren een verstandige keuze om (helemaal) niet te drinken. Met dit rapport voel ik mij gesterkt in het ingezette beleid om alcoholgebruik onder de 18 jaar en problematisch alcoholgebruik daarboven te voorkomen. Naast de negatieve invloed op lange termijn, brengt alcoholconsumptie namelijk ook risico's op schade op de korte termijn met zich mee, veroorzaakt door bijvoorbeeld ongevallen, geweld en alcoholvergiftigingen met regelmatig opname in het ziekenhuis als gevolg. Jongeren lopen ook sneller alcoholvergiftiging op dan volwassenen.

Het beleid ziet onder meer toe op de leeftijdsgrens van 18 jaar en de normcampagne NIX18. Met de NIX18 campagne zet ik in op de norm van geen alcohol onder de 18 jaar, daarmee op uitstel van drinken tot op latere leeftijd en het ondersteunen van ouders die kiezen voor een alcoholvrije opvoeding. Daarnaast onderneem ik samen met onder andere onderwijsraden, studentenverenigingen en professionals in het kader van het Nationaal Preventieakkoord acties om jongeren te beschermen.

Alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol

Ik stuur u hierbij tevens het door VeiligheidNL opgestelde rapport «Alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol, Spoedeisende Hulp (SEH)-bezoeken 2017»¹. De cijfers over aantallen alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol worden jaarlijks voor mij bijgehouden. Wanneer de cijfers van 2017 worden vergeleken met de cijfers uit de rapporten van de afgelopen tien jaar lijkt zich op het eerste gezicht op alle onderzochte gebieden (alcoholvergiftiging en ongevallen of geweldpleging waarbij alcohol een rol speelde) een gestaag toenemend aantal incidenten af te tekenen. Niet duidelijk is of, dan wel in hoeverre, deze toename kan worden verklaard uit een verbetering in de registratie van gezondheidsincidenten, waarbij het drinken van alcohol een rol speelt. In 2017 zijn naar schatting 6000 personen behandeld op een SEH afdeling van een ziekenhuis naar aanleiding van een alcoholvergiftiging. Het aantal alcoholvergiftigingen was het hoogst in de leeftijdscategorie tot 25 jaar (53%). Ruim een derde van de op de SEH aangemelde personen is voor behandeling in het ziekenhuis opgenomen; in de jongste leeftijdscategorie (tot 18 jaar) werd 69% voor behandeling in het ziekenhuis opgenomen. Deze cijfers tonen aan dat het nog altijd van belang is te blijven inzetten op het voorkomen dat met name jongeren alcohol drinken en op de bevordering van de bewustwording van de mogelijke gevolgen van het drinken van (teveel) alcohol.

In 2017 zijn naar schatting 17.800 personen behandeld op een SEH-afdeling naar aanleiding van een ongeval of geweldpleging, waarbij voor zover bekend alcohol betrokken was. Het betreft een stijging ten opzichte van 2016 met 1.500. Deze stijging is al een aantal jaren gaande en is het grootst bij (mannelijke) patiënten van 18–24 jaar, maar is ook relatief groot in de leeftijdscategorie ouder dan 55 jaar. Dit baart mij zorgen. Er zijn al initiatieven in gang gezet om het alcoholgebruik onder deze groepen omlaag te brengen. In het kader van het Nationaal Preventieakkoord zijn afspraken gemaakt dat met ondersteuning van de Vereniging van Universiteiten en de Vereniging Hogescholen plannen «Studie & Alcoholpreventie» worden ontwikkeld, met als doel problematisch alcoholgebruik onder studenten stevig terug te dringen. De initiatieven van IkPas worden uitgebreid met een extra «zet je alcoholgebruik op pauze» periode, namelijk «Dry January», speciaal gericht op een breder publiek om na de feestdagen even een timeout van alcohol te nemen. Bovendien zal IkPas beter aansluiten op de activiteiten die door ouderbonden worden georganiseerd, zoals de actie 40 dagen geen druppel.

Toezeggingen over visie alcoholbeleid en prijsmaatregelen

In 2017 is een tweetal toezeggingen gedaan over het alcoholbeleid, waarover ik u met deze brief wil informeren. Allereerst heb ik u toegezegd in mijn brief van 29 november 2017 (Kamerstuk 27 565, nr. 164) mijn visie op het alcoholbeleid te delen. In mijn brief van 30 april 2018 (Kamerstuk 27 565, nr. 167) heb ik aangegeven na de presentatie van het Nationaal Preventieakkoord te zullen bezien of een eigenstandige alcoholbrief nog opportuun is. Zoals uw Kamer in mijn aanbiedingsbrief van 23 november

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

jl., bij het Nationaal Preventieakkoord (Kamerstuk 32 793, nr. 339), heeft kunnen lezen deel ik graag met u mijn visie om toe te werken naar een forse afname van problematisch alcoholgebruik in 2040. In het Akkoord heb ik hiertoe samen met diverse partijen afspraken gemaakt om het (problematisch) alcoholgebruik te voorkomen bij verschillende doelgroepen, zoals minderjarigen, zwangeren, jongvolwassenen, en 50-plussers. Een eigenstandige alcoholbrief is wat mij betreft nu niet opportuun.

Daarnaast heeft mijn ambtsvoorganger u tijdens het Algemeen Overleg op 15 februari 2017 (Kamerstukken 27 565 en 32 011, nr. 159) toegezegd de mogelijkheden voor prijsmaatregelen te verkennen. Ik heb in dit kader gekeken naar de verschillende mogelijkheden voor prijsmaatregelen, zoals een verbod op prijsacties. Dit heeft ertoe geleid dat het kabinet in aanvulling op het Nationaal Preventieakkoord heeft besloten om stuntacties met alcohol landelijk te beperken tot 25%. Bovendien zal onderzoek worden verricht naar minimumprijzen voor alcoholhoudende dranken.

Met deze toelichting op hoe ik de toezeggingen aan uw Kamer heb opgepakt, beschouw ik de toezeggingen als afgedaan.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis